

Naturskyddsföreningen
Skåne

Ge oss kraft
att förändra
pg. 9 98 37-7

Verksamhetsplan 2021

Naturskyddsföreningen i Skåne är en ideell och partipolitiskt obunden miljöorganisation. Kärleken till naturen är vår drivkraft. Vi sprider kunskap, kartlägger miljöhot och försöker hitta konstruktiva lösningar på problem. Naturskyddsföreningen i Skåne arbetar för naturupplevelser, kunskapsspridning och opinionspåverkan inom natur och miljö och vill, med lusten och glädjen som drivkraft, värna, vårda och visa naturen i Skåne. Vi verkar för en hållbar livsstil och samhällsutveckling och påverkar med kunskap och engagemang allmänhet, beslutsfattare och media i natur- och miljöfrågor.

Föreningen har 21 600 medlemmar i 28 lokalföreningar, en i varje kommun förutom några som utgörs av mer än en kommun. Medan en del kretsar i Skåne har omfattande verksamhet med många aktiva har andra kretsar svårt att engagera medlemmar, i synnerhet till förtroendeuppdrag. Under 2021 fortsätter vi ett direkt stödjande arbete för att hjälpa kretsar hitta fler som vill engagera sig, något som genomförts med lyckat resultat enligt en särskild modell sedan 2018, men som tvingats läggas på is under pandemin.

Kretskonferenser på olika tema ska framöver hållas minst en gång per år, delvis som ersättning för att det mer formella kretsrådet lagts ned enligt beslut på länsstämman 2020.

Observera att när detta skrivs är vi fortsatt i den olyckliga situation som uppstått på grund av COVID -19. Även vår verksamhet påverkas av detta, med exempelvis inställda eller uppskjutna aktiviteter.

Sjögull är en av många invasiva främmande arter som idag tyvärr påträffas i Skåne.

Kansli, administration och ekonomi

Föreningens kansli finns sedan februari 2019 på Järnvägsgränd 8 i Höör. Föreningen följer löpande upp det ekonomiska utfallet av verksamheten.

Kommunikation och sociala medier

Kommunikationen ska fortsatt utvecklas både internt till medlemmar och externt för att nå fler. Vi vill driva mer opinionsbildning genom att utveckla kontakten med media och öka närvaron i sociala medier.

Vi vill också hjälpa och stimulera kretsarna att synas i sociala medier. Genom stärkta kontakter med kretsarna från både kansliets och styrelsens sida vill vi öka vår genomslagskraft och deltagandet i föreningens aktiviteter på alla nivåer. Vi vill att de 28 kretsarna i Skåne ska känna ett ökat stöd och intresse från länsförbundet. Därför har styrelsens ledamöter närmare kontakter med dessa. Det kan då bli en alternativ väg att gå om man vill diskutera och få tips exempelvis till en ny verksamhet i kretsen, om man inte vill vända sig till länsförbundets kansli direkt.

Arbetet för att regelbundet skicka nyhetsbrev till alla medlemmar vi har e-post till fortsätter. Naturskyddsföreningen planerar under 2021 en förändring av vårt hemsidesverktyg och andra relaterade funktioner, som kalendern. När så sker kan det bli aktuellt att åter arrangera utbildningar för kretsarna.

Biologisk mångfald

Invasiva främmande arter

Under 2021 avser vi att fortsatt brett informera om invasiva arter i Skåne. Hur man känner igen dem, hur de kan bekämpas och vad de kan ställa till med. Våra informativa sidor om invasiva arter i Skåne är mycket välbesökta men de ska utökas och spridas, kanske i tryckt form och i samarbete med fler aktörer. Kanske även praktiska, konkreta kurser för de som vill veta hur man själv kan bekämpa dessa arter.

Hjälp bina!

Under 2021 fortsätter vi vår satsning på att hjälpa bina. En del av detta sker i anslutning till riksföreningens kampanj Operation Rädda Bina, men vi har också en egen sajt: hjalpbina.se. Hemsidan ska fortsatt innehålla konkreta tips och mycket inspiration med inriktning på trädgård. Vår förhoppning är att de fem kurser om hur man skiljer på olika arter bin, vilka fick ställas in på grund av pandemin under 2020, kan genomföras under 2021. Detsamma gäller en konferens om vilda bin. Arrangemanget kan komma att arrangeras som en så kallad kretskonferens där alla medlemmar är

Under året satsar vi fortsatt på att informera om hur man kan gynna pollinatörer som bin och fjärilar i sin absoluta närhet.

välkomna. Vi stödjer fortsatt kretsar som behöver material till exempelvis mässor.

Våtmarker

En satsning på våtmarker ska sjasättas, bland annat då det centralt inom föreningen tillgängliggjorts sökbara medel för ändamålet. En arbetsgrupp har tillsatts och under 2019 påbörjades arbetet med att ta fram olika förslag som medel ska sökas till. Vi avser att i första hand utnyttja de expertkunskaper som redan finns i vår organisation kring inte minst groddjur, trollsländor och stork.

Biologisk mångfald i Skåne 2021

Konferensen om biologisk mångfald, som vi är huvudman för, arrangeras vartannat år. Konferensen utgör en mötesplats för alla intresserade av ämnet biologisk mångfald i Skåne. Kommuner, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, och andra yrkesverksamma är representerade, likväl som ideella krafter i organisationer verksamma i regionen. Under denna intensiva helg sprids ny kunskap och diskuteras bevarandeåtgärder i olika miljöer. Konferensen har flera deltagaravgiftskategorier för att även locka ideella organisationer och unga.

Naturskyddsföreningen i Skåne har ansvar för konferensens ekonomi, ansökningar, avtal med föreläsare, redovisning och samordning, och planeringen för 2021 startade 2020.

Biologiska mångfaldens pris

I samband med konferensen för biologisk mångfald delas Den biologiska mångfaldens pris ut.

Med detta pris har vi för avsikt att skapa engagemang, sprida kunskap och inspirera allmänheten om biologisk mångfald. Målsättningen är att med priset uppmuntra och stärka olika insatser för rik biologisk mångfald i Skåne. Priset har nu delats ut sju gånger, nästa tillfälle är 2021. Juryn för att utse pristagare består av representanter från Naturskyddsföreningen i Skåne och Studieförbundet.

Biologiska mångfaldens dag

Denna dag infaller varje år den 22 maj och vi samordnar och sprider de aktiviteter som våra kretsar och andra arrangerar under dagen.

Den skånska kronhjorten

Den skånska kronhjorten är en arbetsgrupp hos Naturskyddsföreningen i Skåne. De skånska kronhjortarna tillhör, till skillnad från kronhjortar i övriga landet, nominatunderarten *Cervus elaphus elaphus* vilken invandrade till Sverige efter den senaste istiden. Gruppen, vars syfte är att värna om och skapa goda livsbetingelser för den skånska kronhjorten, består av naturvårdare, markägare, viltvårdare och andra samhällsaktörer. Vi vill sprida kunskap och information om artens ekologi och förvaltning och utgöra en plattform för aktörer som önskar bevara en livskraftig kronviltstam i Skåne.

Några av uppgifterna är att initiera, möjliggöra och genomföra inventeringar, undersökningar och forskningsstudier med syfte att förbättra vården av kronhjort och motverka skador. Vi vill också vara en inspirations- och kunskapskälla och skapa engagemang för Skånes magnifika

Det finns mycket få naturliga platser där storkar kan häcka. En nödvändighet är därför att konstgjorda fundament uppförs i nödvändig omfattning.

landskapsdjur – kronhjorten. Information om gruppens arbete finns på www.skansskronhjort.se

Regionalt skogs nätverk

Under 2021 hänger vi på riksföreningens kampanj "Tyst skog" för att genom den stötta igångsättandet av ett regionalt skogs nätverk. Vi hoppas på digitala workshops, kurser och andra aktiviteter under året för att engagera flera.

Storkprojektet

Projektet fortsätter arbetet enligt den modell som under flera år förfinats och vidareutvecklats. Avelsstorkar är placerade i hägn så att de inte går ihop med nära släktingar. Den enskilt viktigaste metoden för att etablera en flyttande stam av häckande storkar, är att sörja för en maximal flyttning av ungfåglar. Detta möjliggörs genom att släppa ut de närmre 100 hägnuppfödda storkarna samtidigt i slutet av juli. De som fötts i frihet ansluter till de hägnuppfödda och flyttar tillsammans i större grupper. Arbetet utformas för att den stationära stammen ska ersättas av den flyttande.

Eftersom det inte är naturligt att ettåriga storkar vistas i häckningsområdet fångas de som inte flyttat in. Detta görs vintertid genom att mata in dem. Under 2021 fångas även några äldre, stationära storkar in med denna metod, då det blivit alltmer ovanligt att ungstorkarna inte flyttar.

Par med minst två framgångsrika häckningar bakom sig släpps ut i slutet av mars, om smittskyddsläget gällande fågelinfluensa tillåter det, då de fria storkarna normalt återvänt från vinterkvarteren. Utsläppshägnen rymmer 8–10 storkar. På vintern flyttas några vuxna par till hägnet. På våren, när paren släpps ut, hålls några ungstorkar kvar för att öka chanserna att paren ska stanna och häcka. Platserna väljs ut med hjälp av ett

kartmaterial över lämpliga miljöer framtaget av en forskargrupp vid Lunds universitet.

Samtliga storkar som föds i Skåne, samt enskilda vilda storkar, ringmärks för att göra det möjligt att följa storkarnas rörelser. Utöver en ring med nummer på det högra benet sätts tre färgade plastringar på det andra benet. Färgringarna kodar mot ringnumrets siffror och gör det möjligt att identifiera storken på avstånd. Nymärkta storkar förses med en större ring med inskription istället för färgringar.

De storkar som övervintrar i Skåne stödutfodras i anslutning till hägnen när det är så kallt att de inte kan hitta mat. Detta är den enda stödutfodring som sker utanför hägnen: de fria storkarna ska på egen hand klara av att föda sig och sina ungar under den tid då de normalt hade vistats i Skåne. Häckningsframgången är ett kvitto på landskaps kvaliteten.

Årligen arrangeras ett tiotal publika aktiviteter för allmänheten. Till det kommer ett tjugotal föredrag och privata guidningar vilka utöver spridning av information genererar inkomster till projektet. De publika aktiviteterna kommer under 2021 att anpassas efter gällande restriktioner kopplade till pandemiläget.

Vild och bortskämd

Vild och bortskämd är ett samverkansprojekt ägt av Länsstyrelsen i Skåne, där Naturskyddsföreningen i Skåne arbetar tillsammans med länsstyrelsen, skogsstyrelsen, skogssällskapet, jägareförbundet i Skåne, jordägarförbundet, viltforskare och privata skogsägare. Projektet har som syfte att sprida kunskap och skapa en attitydförändring när det gäller utfodring av vilt och de effekter som utfodringen kan ha. Genom träffsäkra budskap, inspirerande och kunskaps-höjande filmer samt ett brett medialt perspektiv

ska projektet lyfta enkla naturligt foderskapande åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden i både skogs- och jordbruksmark.

Övrig verksamhet

Omställning

Omställning skall genomsyra och vara en självklar del av vår verksamhet och engagera människor på både lokal och regional nivå. Vi ska fortsätta samarbeta med Studieförbundet och andra aktörer för en omställning Skåne. Vi vill också fortsatt uppmuntra och marknadsföra omställningsprojekt. Detta kan omfatta konkreta tips och råd för att förenkla enskilda människors valmöjligheter till att förändra sina vanor vad gäller till exempel mat, kläder, transporter och energi.

Volontärer

Det är fortsatt allt fler och särskilt yngre som efterlyser konkreta uppdrag att genomföra i vår förening. Att upprätta volontäsuppdrag av olika slag, ett kontinuerligt utbud och rutiner för detta är därför av mycket stor vikt för att lägga grund för mer engagemang både regionalt och lokalt. Uppdragen kan exempelvis utgöras av att beskriva smultronställen (till app och hemsida), att hjälpa kretsar med hemsidor och aktivitetskalender, att röja och slått/praktisk naturvård (Hörjel och kretsars ängar), mata storkar, översätta hemsidor och programpunkter till andra språk, genomföra butiksundersökningar och vara funktionärer på utställningar, evenemang och mässor.

Regionalt producerade baljväxter

Vi vill stimulera till ökad produktion och konsumtion av regionalt odlade baljväxter som skördas för sina proteinrika frön, som bönor, linser och ärtor. Detta sker i samverkan med bland annat Hushållningssällskapet, SLU och Matkooperativet i Helsingborg. I arbetet ingår att skapa och visa på nya användningsområden för regionalt producerade baljväxter. Övergripande syften med detta är att öka biologisk mångfald i odlingslandskapet, minska klimatpåverkan från livsmedel, förbättra folkhälsan samt sist men inte minst att tillföra nya smakupplevelser i våra måltider. En av våra arbetsmetoder är att sprida de egna recept på baljväxter som tagits fram inom projektet. Vi arbetar också för ett starkt nätverk från producenter till konsumenter som tillsammans kan gynna baljväxter.

Handla miljövänligt

2021 ska vara det sista året från riks Handla Miljövänligt-kontor som temat för Miljövänliga veckan är "Fixa grejen". Vi fortsätter alltså att propagera

för våra medmänniskor att reparera det vi äger (istället för att slänga) och dela med oss av föremål vi inte behöver längre. Men på grund av det fortsatta allvarliga corona-läget slopas vårens Klädbyttardag och rekommenderas istället att bli en Prylbyttardag under Miljövänliga veckan, som i år är 2-10 oktober (v. 40). Troligen blir det ingen fysisk upptakt inför Miljövänliga veckan i höst utan vi kommer att använda digital teknik för information och diskussion.

Hitta ut: ett samarbete med andra organisationer

Inför Friluftslivets år 2021 har vi tillsammans med bland annat Skånes Orienteringsförbund och Skånes Hembygdsförbund sökt medel för aktiviteter och planering för "Hitta ut". Kort sagt är det ett system för att leta checkpoints i närmiljön där man kommer ut i naturen och får motion samtidigt som man hittar nya berikande platser.

Järnvägsplan för höghastighetsbana

Under 2021 fortsätter processen med planerna på en ny stambana genom Skåne för höghastighetståg. Tillsammans med främst berörda kretsar engagerar vi oss i denna fråga genom att exempelvis samordna yttranden och inhämta synpunkter till grund för detta.

Hörjelogården

För verksamhet på Hörjel hänvisar vi till verksamhetsplanen för Stiftelsen Hörjelogården.

